

Årsrapport 2020

Kontroll av salgs-, og skjenkebevillinger og utsalgssteder for tobakksvarer mv. Ørland kommune

ØRLAND
KOMMUNE

Det følger av alkoholoven § 1-9 at kommunen har ansvar for «*Kontroll med utøvelsen av kommunal bevilling til skjenking av alkoholholdig drikk, kommunal bevilling til salg av alkoholholdig drikk utenom Vinmonopolet og statlig bevilling etter § 5-3 første ledd tilligger kommunen*».

Alkoholforskriften § 9.4 «*Kontrollen skal særlig omfatte salgs- og skjenketidene, aldersgrensebestemmelsene, og at det ikke selges eller skjenkes til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler. Kommunen skal sikre at kontrollen til enhver tid er rettet mot de forhold som synes hensiktsmessige etter en vurdering av de lokale forhold*».

Alkoholforskriften § 9-7 legger føringer for antallet kontroller per år, og sier at «*Salgs- og skjenkestedene skal kontrolleres så ofte som behovet tilsier. Hvert sted skal kontrolleres minst en gang årlig. Kommunen skal årlig utføre minst tre ganger så mange kontroller som de har salgs- og skjenkesteder*».

Forskrift om registerings- og bevillingsordning for tobakksvarer mv.

§ 25.Tilsynsmyndighet og tilsynsansvar. «*Kommunen har ansvar for tilsyn med registrerte salgssteder for salg av tobakksvarer og tobakkssurrogater til forbruker*».

§ 30.Tilsynsfrekvens. «*Det skal føres tilsyn med salgsstedene så ofte som behovet tilsier. Hvert sted skal kontrolleres minst én gang årlig. Kommunen skal årlig utføre minst to ganger så mange tilsyn som det er salgssteder i kommunen*».

Kontrollutvalget besto av følgende medlemmer i 2020:

Leder Tom Myrvold
Nestleder Ogne Undertun
Anne Margrethe Bjørnerud
Gunnhild Tettli
Knut Morten Ring
Finn Olav Odde
Laila Iren Veie

Møtesekretær: Britt Brevik

Saksbehandler i bevillingssaker: Arnlaug Jakobsen

Møter

Kontrollutvalget for salgs- og skjenkebevillinger har gjennomført 1 møte i 2020 og behandlet 3 politiske saker.

Saker til behandling

- Årsrapport 2019 – Ørland kommune - kontroll salgs- og skjenkebevillinger
- Årsrapport 2019 – Bjugn kommune - kontroll salgs- og skjenkebevillinger
- Kontrollplan for salgs-, skjenkebevillinger og salgssteder av tobakksvarer mv.

I løpet av året har det kun vært 1 sak om prikkbelastning - brudd på alkoholreklame.

Det har vært flere avvik, men disse har blitt rettet så prikkbelastning ble unngått.

Kommunestyret vedtok 13.02.20 å gi rådmannen fullmakt til å innvilge 12 søknader om bruk av ambulerende bevillinger.

Nyetablering av virksomheter for salg og skjenking av alkohol har vært behandlet i Utvalg for strategi og drift og formannskapet. Derav en bevilling for nettsalg av alkoholholdig drikke. Det har ikke vært saker om inndragninger av bevillinger dette året.

Ny bevillingsperiode for salgs- og skjenkebevillinger ble behandlet i kommunestyre 02.04.20, bevillingsperioden ble endret til inntil 2 år. Bjugn og Ørland Næringsforum sendte klage om reversering av vedtak, og ønsket at kommunen forholdt seg til nasjonale føringer vedrørende bevillingsperiode. Klagen ble lagt fram for kommunestyret 30.04.20 og vedtak ble omgjort til at salgs- og skjenkebevillinger gitt av tidligere Bjugn og Ørland kommuner videreføres inntil 4 år, med opphør senest 30.09.24.

Ny kommunal forskrift til serverings- og alkoholloven

Kommunale forskrifter er et godt verktøy ved behandling av søknader og kontroller av serverings- salgs- og skjenkebevillinger. I forbindelse med kommunesammenslåingen var det behov for ny forskrift.

Høringsinstansene til forskriften ble tilskrevet: NAV, Politi, Securitas Norge AS, kommunalsjef for helse og bevillingsinnehaverne. I tillegg ble høringen lagt ut på hjemmesiden. Det var ingen merknader til høringen.

Ny kommunal forskrift til serverings- og alkohollovene ble vedtatt i Ørland kommunestyre 02.04.20.

Det er små justeringer i forskriften, men det som er nytt er i § 1.4 nr. 6 der rådmannen er delegert myndighet til å tildele 1 og 2 prikker. Tildeling av prikker skjer der kontroll er gjennomført ihht. Alkoholforskriften kapittel 9 eller rapport fra andre myndigheter som avdekker at innehaver av kommunal salgs- eller skjenkebevilling ikke har oppfylt sine plikter etter alkoholloven.

Gjennomføring av kontroller:

Det er kontrollutvalget som har ansvaret for administrering av kontroll ihht. sentrale forskrifter.

Vaktselskapet Securitas ble engasjert som kontrollør for å gjennomføre salgs- og skjenkekontroller i henhold til alkohollovens bestemmelser samt kontroll i henhold til tobakksskadeloven for perioden 01.01.2020 – 30.09.2023

Året 2020 har vært et spesielt år med pandemi, Covid -19. For å kunne ivareta nasjonale føringer om tiltak for å hindre spredning av Covid -19 har serveringssteder hatt begrenset eller ingen åpningstid i enkelte perioder. I tillegg har det også vært vekterstreik. På dette grunnlaget har det ikke vært mulig å gjennomføre alle planlagte kontroller. Securitas har også kontrollert om smitteverntiltak har vært hensyntatt.

Det har vært bestilt ekstrakontroller ved behov og etter bekymringsmeldinger.

Rapporter ved avvik blir alltid fulgt opp fra administrasjonens side overfor bevillingshaverne. Bevillingsinnehaver får med lovbestemt frist til uttalelse dersom det foreligger mislighold.

I henhold til avtale med Ørland Flystasjon gjennomfører stasjonen skjenkekontrollene selv i Messa.

Skjenkebevillingskontroll:

Kontrollene ved skjenkestedene i 2020 er gjennomført iht. vedtatt kontrollplan med noen avvik. Manglende kontroll skyldes i hovedsak svært begrenset eller ingen åpningstid i enkelte perioder av flere årsaker som beskrevet tidligere.

Kontrollør har i 2020 hatt spesielt fokus på skjenkestedets håndtering av alder, beruselse, alkoholreklame og håndtering av smitteverntiltak.

Det har blitt avdekket brudd på alkoholoven ved fire skjenkesteder, ett førte til prikktildeling og de andre avvikene ble rettet slik at prikktildeling ble unngått. Ellers har kontrollør ingen spesielle merknader på kontrollene som er utført.

Salgsbevillingskontroll:

Salgsstedene for alkohol har vært kontrollert stort sett etter planen, men med noe avvik. Fokuset har vært på plassering, orden og håndtering av alkoholholdig drikke. Rapporten fra kontroller viser at det er registrert et tilfelle hvor det ikke var klart skille mellom alkoholholdig drikke og alkoholfri drikke. Avviket ble rettet omgående slik at prikktildeling ble unngått.

De fleste har gode rutiner på legitimasjonskontroll ved salg og plassering av alkoholholdig drikke, kontrollør har ellers intet å bemerke.

Kontroll iht. røykeloven og internkontroll:

Kontrollutvalget har også ansvaret for kontroll iht. røykeloven på serveringsstedene i kommunen. Denne kontrollen blir gjort samtidig med skjenkekontrollene.

Kommunen har også ansvaret for kontroll av internrutinene på salgs- og skjenkestedene, og dette er innlemmet i de ordinære kontrollene.

Her har kontrollør bedre kompetanse til oppfølging enn kommunen.

Kontroll av tobakksskadeloven:

Kommunene har fra 1. januar 2018 ført tilsyn med registrerte salgssteder av tobakksvarer mv. Ordningen innebærer at kommunene skal føre tilsyn med registrerte salgssteder av tobakksvarer og tobakkssurrogater (f.eks. e-sigaretter) i kommunen.

Det er særlig viktig at kommunene fører tilsyn med at slike varer ikke selges til mindreårige.

Kommunen skal ikke føre tilsyn med nettsalg og grossister. Iht. de sentrale forskriftene, skal det føres tilsyn med salgsstedene for tobakksvarer så ofte som behovet tilsier. Hvert sted skal kontrolleres minst en gang årlig. Kommunen skal årlig utføre minst to ganger så mange tilsyn som det er salgssteder i kommunen, dvs $17 \times 2 = 34$.

Salgsstedene for tobakksvarer mv. har vært kontrollert samtidig som skjenkekontrollene ble utført.

Råd/veiledning:

Med bakgrunn i Alkoholforskriftenes kap. 9 har kommunen veiledningsplikt, informasjon sendes ut direkte til bevillingsinnehaverne. Vi har i tillegg en betydelig støttespiller i kontrolløren.

Presisering av smitteverntiltak fra smittevernlege ble sendt bevillingsinnehaverne, mens nasjonale føringer om smittevern ble lagt ut på Ørland kommunes hjemmeside, slik at informasjon om føringer til enhver tid er korrekt. Dette ble også presisert på informasjonsmøte.

Informasjonsmøte med bevillingsinnehaverne ble avviklet i oktober, hvor det var veldig bra deltakelse.

Foruten saksbehandlere var også smittevernansvarlig, beredskapsansvarlig, kommunalsjef, vaktelskapet Securitas og politi til stede.

Agenda på infomøte: smittevern – Covid -19, endringer i alkoholloven, ny kommunal forskrift, nettsalg, Altinn - dialog med det offentlige, vakselskapets gjennomgang av forbud/brudd på alkoholreklame og politiets tilstedeværelse på utesteder.

I etterkant av informasjonsmøte og på grunn av Covid -19 har ansvarlige for smittevern, politi og saksbehandler for bevillingssaker vært på besøk hos noen av serveringstedene og sett på lokalene og veiledet/avklart hva er bra og hva kan gjøres bedre i forhold til smitteverntiltakene.

Kostnader:

Satsene for bevillingsavgifter og prøver fastsettes av Staten, så det er ikke justeringsmuligheter på inntektssiden utover det som økt omsetning gir, hvilket neppe er et ønske ut fra et edruskapspolitisk synspunkt. Det har vært en økning i satsene de siste årene, men den er så liten at den har minimal betydning både for bevillingsinnehaverne og avgiftsmyndigheten.

Kunnskapsprøver:

Alle som vil/må avlegge etablererprøve og kunnskapsprøve for salgs- og skjenkebevilling, får gjort det i løpet av svært kort tid, selv om lovbestemt frist nå er 60 dager. Hver prøve koster kr 400,-. Vi henviser til Vinn.no hvor de finner læremateriell for å kunne avlegge kunnskapsprøve ihht. alkoholloven og etablererprøve. Prøven tas på rådhuset og den er nettbasert. 2020 har vært et aktivt år med prøvetaking, ikke bare prøvetakere fra vår egen kommune, men også fra andre kommuner. Totalt ble 47 prøver gjennomført.

Konklusjon:

Kontrollene i 2020 må anses å være gjennomført som planlagt til tross for noe avvik fra kontrollplanen. Avvik på manglende kontroll skyldes i hovedsak svært begrenset eller ingen åpningstid i enkelte perioder under pandemien Covid -19 og vekterstreik.

Det er registrert noen avvik og dette er fulgt opp med varselbrev til bevillingshaveren og prikktildeling om avvikene ikke har blitt rettet.

Administrasjonen må si seg godt fornøyd med samarbeidet med kontrolløren og salgs- og skjenkestedenes utøvelse av sin bevilling.